

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 14. února 2025
č. j. MSP-216/2024-ODKA-SPZ/4
Počet listů: 3
Přílohy: 2

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. L. H. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- 1) usnesení náměstka okresní státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Kutné Hoře ze dne 20. 7. 2023, č.j. 0 ZT 71/2023-21
- 2) trestní spis PČR sp. zn. KRPS-305189/TČ-2022-010581

Podle § 266 odst. 1 zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám ve prospěch obviněného L. H.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Kutné Hoře (dále jen jako „OSZ v Kutné Hoře“) ze dne 20. 7. 2023, č. j. 0 ZT 71/2023-21.

Postup před vydáním napadeného rozhodnutí

- ¹ Usnesením policejního orgánu bylo podle § 160 odst. 1 trestního řádu zahájeno trestní stíhání obviněného ze spáchání přečinu podvodu podle § 209 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Obviněný usnesení převzal dne 20. 6. 2023, rozhodnutí nabylo právní moci dne 24. 6. 2023.

Napadené rozhodnutí

- ² Usnesením státního zástupce OSZ v Kutné Hoře ze dne 20. 7. 2023, č. j. 0 ZT 71/2023-21, bylo podle § 307 odst. 1 trestního řádu podmíněně zastaveno trestní stíhání obviněného L. H. pro skutek, v němž byl spatřován přečin podvodu dle § 209 odst. 1 trestního zákoníku a jehož se měl obviněný dopustit, tím, že (zkráceně) „... v úmyslu vlastního obohacení bez vědomí a

souhlasu oprávněné osoby P. V., jako osoby samostatně výdělečně činné, zaslal na podatelnu Finanční úřad pro Středočeský kraj, Územní pracoviště Kutná Hora, žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu ve smyslu zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními souvisejícími s výskytem koronaviru SARS CoV-2, kdy v žádostech uvedl jako žadatele o kompenzační bonus daňový subjekt P. V. a dále bankovní spojení, resp. Bankovní účet, na který má být kompenzační bonus vyplacen, a to č. účtu XY vedený u Air Bank, a. s., jehož je sám majitelem, konkrétně dne 30. 4. 2020 doručil žádost ze dne 29. 4. 2020 o výplatu kompenzačního bonusu za 1. bonusové období od 12. 3. 2020 do 30. 4. 2020 v celkové výši 25.000 Kč a dále dne 14.5.2020 doručil žádost ze dne 11.5.2020 o výplatu kompenzačního bonusu za 2. bonusové období od 1.5.2020 do 8.6.2020 v celkové výši 19.500 Kč, , přičemž obě žádosti byly schváleny a následně na jeho bankovní účet vyplaceny dne 6.5.2020 ve výši 25.000 Kč a dne 18.5.2020 ve výši 19.500 Kč, peněžní prostředky následně prostřednictvím bankomatu vybral a použil blíž nezjištěným způsobem, čímž způsobil České republice zastoupené Generálním finančním ředitelstvím škodu v celkové výši 44.500 Kč.“ Podle § 307 odst. 4 trestního řádu byla obviněnému stanoven zkušební doba na 12 měsíců.

- ³ Toto výše specifikované napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 4. 8. 2023.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- ⁴ Podle § 209 odst. 1 trestního zákoníku, kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobil tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- ⁵ Podle § 240 odst. 1 trestního zákoníku, kdo ve větším rozsahu zkrátí daň, clo, pojistné na sociálním zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na úrazovém pojištění, pojistné na zdravotním pojištění, poplatek nebo jinou podobnou povinnou platbu anebo vyláká výhodu na některé z těchto povinných plateb, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.
- ⁶ Podle § 1 zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění zákona č. 262/2020 Sb., účinném v době posuzování obviněného (dále jen jako „zákon č. 159/2020 Sb.“), tento zákon upravuje daňový bonus na kompenzaci některých hospodářských následků souvisejících s ohrožením zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 nebo s krizovými opatřeními přijatými z důvodu tohoto ohrožení a zvláštní opatření zmírňující dopady tohoto zákona do rozpočtu obcí včetně hlavního města Prahy.
- ⁷ Podle § 2 odst. 1 zákona č. 159/2020 Sb. platí, že subjektem kompenzačního bonusu je osoba samostatně výdělečně činná podle zákona upravujícího důchodové pojištění. Subjektem kompenzačního bonusu je dále podle tohoto zákona rovněž fyzická osoba, která je společníkem společnosti s ručením omezeným založené za účelem dosažení zisku (§ 2a), dále pak osoba, která vykonávala v rozhodném období práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr a v důsledku toho byla alespoň 4 kalendářní měsíce účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec a současně nevykonávala jinou činnost, v jejímž důsledku by byla účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec, či osoba která vedle výkonu práce na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr nevykonává jinou činnost, v jejímž důsledku je účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec, s výjimkou činnosti, u níž vzniká účast na nemocenském pojištění pouze z důvodů uvedených v § 5 písm. a) bodech 12 a 13 zákona o nemocenském pojištění (§ 2aa).

⁸ Podle § 6 odst. 1, 2, 3 zákona č. 159/2020 Sb., platí, že kompenzační bonus se spravuje jako daň podle daňového řádu, kompenzační bonus je vratkou daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, správcem kompenzačního bonusu je finanční úřad místně příslušný ke správě daně z příjmů daňového subjektu, který podal žádost o kompenzační bonus.

Posouzení předmětné věci

⁹ Předmětem trestního stíhání, které bylo pravomocně skončeno usnesením OSZ v Kutné Hoře, č. j. 0 ZT 71/2023-21, bylo protiprávní jednání, jehož se měl obviněný dopustit tím, že v části „Napadené rozhodnutí“ popsáním jednáním uvedl v omyl finanční úřad a způsobil na majetku České republiky, zastoupené příslušným finančním úřadem, škodu v celkové výši 44.500 Kč.

¹⁰ Pro správné právní posouzení skutku je však podstatné zhodnocení povahy vyplácených kompenzačních bonusů. Zákony o kompenzačním bonusu shodně uvádí, že „subjekt kompenzačního bonusu je daňovým subjektem“, „kompenzační bonus se spravuje jako daň podle daňového řádu“ a zároveň, že „kompenzační bonus je vratkou daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti“, „správcem kompenzačního bonusu je finanční úřad místně příslušný ke správě daně z příjmů daňového subjektu, který podal žádost o kompenzační bonus“. Dle uvedených zákonů se jedná tedy o daňový bonus na kompenzaci některých hospodářských následků bezprostředně souvisejících s omezením nebo zákazem podnikatelské činnosti v důsledku opatření přijatých orgány státní správy k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19.

¹¹ Vzhledem k tomu, že je ve smyslu výše uvedených právních předpisů kompenzační bonus daňovým bonusem, pak skutek, spočívající v podvodném vylákání kompenzačního bonusu na finančním úřadu a tím i způsobením škody České republice zastoupené daným finančním úřadem, nelze posuzovat jako trestný čin podvodu podle § 209 trestního zákoníku, ale jedná se o trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku. V případě trestného činu podle § 240 trestního zákoníku jde totiž o specifickou formu podvodného jednání vůči institucím, které daně (či jiné povinné platby) spravují. Trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku je přitom ve vztahu speciality k trestnému činu podvodu podle § 209 trestního zákoníku.

¹² V souvislosti s právním posouzením protiprávního jednání, jehož podstatou je podvodné vylákání kompenzačního bonusu podle zákona č. 159/2020 Sb., je třeba uvést, že uvedené problematice se podrobně věnuje stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2023, sp. zn. Tpjn 300/2022, uveřejněné pod č. 1/2003 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, části trestní. Trestní kolegium Nejvyššího soudu zaujalo právní názor, že vylákání kompenzačního bonusu, vypláceného na základě jednotlivých zákonů o kompenzačních bonusech přijatých v letech 2020 a 2021 v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 způsobujícího nemoc COVID-19, je za splnění dalších podmínek trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku, nikoliv trestným činem podvodu podle § 209 trestního zákoníku. Je tomu tak proto, že kompenzační bonus je třeba považovat za daň.

¹³ Předpokladem trestní odpovědnosti za trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1 trestního zákoníku je vylákání výhody na povinné platbě (nebo její zkrácení) ve větším rozsahu, tj. za podpůrného využití pravidla podle §138 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku ve výši nejméně 100 000 Kč. V případě zjištění, že pachatel sice vylákal (popřípadě chtěl vylákat) prostřednictvím kompenzačního bonusu výhodu na dani, avšak v nižším rozsahu, se trestní represe neuplatní.

¹⁴ Ze shora uvedeného vyplývá, že v předmětné trestní věci došlo k nesprávnému právnímu posouzení skutku, kdy jednání obviněného L. H., spočívající ve vylákání daňových bonusů, v

podobě kompenzačních bonusů dle zákona č. 159/2020 Sb. bylo nesprávně právně posouzeno jako trestný čin podvodu podle § 209 trestního zákoníku, neboť nebylo vůbec přihlédnuto ke speciálnímu ustanovení § 240 trestního zákoníku a v dané době již známému stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2023, sp. zn. Tpjn 300/2022. Při správném právním posouzení skutku by však jednání obviněného nemohlo naplnit znaky skutkové podstaty přečinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1 trestního zákoníku, jelikož nešlo o vylákání výhody na povinné platbě ve větším rozsahu, tedy ve výši nejméně 100 000 Kč ve smyslu přiměřené aplikace výkladového ustanovení § 138 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku.

- 15 Obviněným spáchaný skutek tudíž není trestným činem, a tedy nebyl zákonný důvod dále konat trestní stíhání a rozhodnout v daném případě podle § 307 trestního řádu, neboť posuzované jednání nebylo trestným činem a v úvahu mohla pouze připadat otázka naplnění znaku přestupku podle § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, což by však v době rozhodování o věci mohlo vést pouze k závěru o splnění podmínek pro rozhodnutí podle § 171 odst. 1 trestního řádu.
- 16 Usnesením státního zástupce OSZ v Kutné Hoře ze dne 20. 7. 2023, č.j. 0 ZT 71/2023-21, tak byl v důsledku nesprávného právního posouzení skutku porušen zákon v ustanovení § 307 odst. 1 trestního řádu, § 2 odst. 1 trestního řádu a § 209 trestního zákoníku, kdy v důsledku tohoto pochybení bylo nezákonně rozhodnuto o podmíněném zastavení pro skutek, který byl nesprávně posouzen jako trestný čin, a to přečin podvodu podle § 209 odst. 1 trestního zákoníku, aniž by se o tento nebo jiný trestný čin jednalo.
- 17 Pro úplnost lze odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2023, sp. zn. 3 Tz 35/2023, kterým bylo vyhověno podané stížnosti pro porušení zákona. Obviněný byl v tomto případě uznán vinným zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, 4 písm. c) trestního zákoníku, kterého se dopustil tím, že požádal bez vědomí v rozhodnutí jmenovaného subjektu o poskytnutí kompenzačního bonusu, který mu byl následně vyplacen, kdy tímto jednáním způsobil škodu poškozené České republice, zastoupené finančním úřadem. Stížnost pro porušení zákona byla podána ve prospěch obviněného, kdy bylo uvedeno, že kompenzační bonus je podle zákona č. 159/2020 Sb. koncipován jako bonus daňový. Proto je třeba vylákání kompenzačních bonusů posuzovat jako trestný čin podle § 240 trestního zákoníku. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že zákon porušen byl, rovněž odkázal na stanovisko trestního kolegia ze dne 22. 2. 2023, sp. zn. Tpjn 300/2022. Navrch i v tomto případě dospěl Nejvyšší soud k závěru, že obviněný nemohl naplnit ani skutkovou podstatu trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku, jelikož nešlo o vylákání výhody na povinné platbě ve větším rozsahu, tedy ve výši nejméně 100 000 Kč.
- 18 Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

- 19 S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Nejvyšší soud:
 - 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu se vyslovil, že pravomocným usnesením státního zástupce OSZ v Kutné Hoře ze dne 20.7.2023, č.j. 0 ZT 71/2023-21 byl v neprospěch obviněného porušen zákon v ustanoveních § 307 odst. 1 trestního řádu, § 2 odst. 1 trestního řádu a § 209 trestního zákoníku,
 - 2) s odkazem na § 269 odst. 2 trestního řádu napadené usnesení státního zástupce OSZ v Kutné Hoře ze dne 20. 7. 2023, č.j. 0 ZT 71/2023-21, jakož i všechna další rozhodnutí

na toto usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž dojde zrušením, pozbyla podkladu, zrušil,

- 3) dále postupoval podle ustanovení § 270 odst. 1 trestního řádu.